

Het is mooi geweest en een echtpaar besluit met instemming van familie en vrienden uit het leven te stappen. Hoe pakken ze het aan? Stichting De Einder hielp David Postma (86) en zijn vrouw Willemke Postma-Kloosterman (84) uit Meppel met hun zelfgekozen levenseinde. Met raad, niet met daad.

De dood op recept

Frank von Hebel

GRONINGEN Tussen de 70.000 en 200.000 ouderen koesteren de wens om uit het leven te stappen. Niet omdat ze ongeneeslijk ziek zijn. Nee, ze vinden het mooi geweest. Ze zijn klaar met het leven. De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levens einde (NVVE) strijdt ervoor dat ook deze groep onder de euthanasiewet valt. „Een arts wordt strafrechtelijk vervolgd als hij een leven helpt te beëindigen terwijl er volgens de wet geen sprake is van ondraaglijk lijden. Als deze groep binnen de wet valt, voorkom je dat”, zegt directeur Petra de Jong.

Het echtpaar Postma uit Meppel viel in deze 'het leven is voltooid-categorie'. Het stapte, omringd door familie, op 25 januari uit het leven. Ze wilden niet naar het verzorgingshuis. De huisarts kon niets voor ze betekenen in de vorm van euthanasie of hulp bij zelfdoding. Er zou geen sprake zijn van 'ondraaglijk en uitzichtloos lijden'.

De Jong is het hier niet mee eens. „Er is altijd sprake van ondraaglijk lijden. Niemand stapt uit het leven als er geen sprake is van ondraaglijkheid. Een verzorgingshuis zou ondraaglijk voor iemand kunnen zijn die erg hecht aan zijn of haar zelfstandigheid.”

Het echtpaar Postma vroeg en kreeg begeleiding van stichting De Einder. De stichting ontvangt jaarlijks zo'n 500 aanvragen van mensen die informatie willen over een zelfgekozen levenseinde. „Ongeveer 19 procent besluit dan ook daadwerkelijk uit het leven te stappen”, zegt voorzitter Dick van Brink.

„Wij geven de mensen niet alleen informatie, we vertellen ook waar ze die kunnen vinden. Dat is gewoon informatie die openbaar toegankelijk is. In bijvoorbeeld het boek *Uitweg* van psychiater Boudewijn Chabot is dit soort informatie gewoon te vinden.”

David Postma (86) bestelde op advies van de stichting de benodigde medicijnen. Hij mengde op 25 januari een dodelijke dosis door twee bekers yoghurt. Hij en zijn vrouw over-

In het buitenland niet altijd een recept nodig voor medicijnen

een aantal landen, zoals Spanje en Mexico, is dit geen probleem. Er zijn mensen die het verzamelen van medicijnen met een vakantie combineren.”

De stichting werd opgericht in 1995 om mensen te ondersteunen die een einde aan hun leven willen

Verder valt het niet mee huisartsen hierbij te betrekken. Die zijn terughoudend. Wij veroordelen niemand die bij ons aanklopt. We proberen het je ook niet uit je hoofd te praten. We gaan ervan uit dat de mensen die zich bij ons melden er goed over hebben nagedacht.”

Het echtpaar Postma is volgens hoogleraar zorgethiek Marian Verkerk van het Universitair Medisch Centrum Groningen een duidelijk voorbeeld van 'het klaar met het leven-argument'. „Maar de Hoge Raad stelde tien jaar geleden vast dat dit geen reden is voor euthanasie.”

Zij wijst op twee oplossingen. „Oude mensen met een voltooid leven laten vallen onder de wettelijke criteria voor 'ondraaglijk en uitzichtloos

D66 pleit voor

„Deze manier van sterven moet voor meer mensen toegankelijk zijn”, zegt Tweede Kamerlid Pim Dijkstra (D66) over het echtpaar David en Willemke Postma dat besloot zelf uit het leven te stappen. „Het is een mooi voorbeeld van hoe mensen over hun eigen leven kunnen beschikken als de arts niet kan of wil helpen. Ze hadden hun dood goed geregeld.”

Het Kamerlid vindt dat de wet zou moeten worden aangepast, zodat ook anderen kunnen worden geholpen, zonder dat dit strafbaar is. „Uiteraard is het